

Til
Finansdepartementet

Dato
9. juli 2015

Referanse
2015/373538-1

Fra
Skattedirektoratet
Rettsavdelingen

Hørings svar – skattemessig behandling av verdipapirfond

Vi viser til høringsnotat av 14. april 2015 (saksnr. 14/1798) vedrørende forslag til nye regler for skattemessig behandling av verdipapirfond.

1. Generell kommentar til forslaget

Skattedirektoratet vil innledningsvis bemerke at vi slutter oss til Finansdepartementets vurdering av at det er behov for en revisjon av regelverket knyttet til skattlegging av verdipapirfond.

Skattedirektoratet støtter forslaget om å oppheve skillet mellom aksjefond og obligasjonsfond. Vi støtter også forslaget om at fondets faktiske investeringer skal legges til grunn ved anvendelse av fritaksmetoden, samt de foreslåtte sjablongregler.

Skattedirektoratet ser at dagens regelverk åpner for skattemessige tilpasninger som følge av at en liten aksjeandel i et verdipapirfond innebærer at hele fondet og dets andelseiere skattlegges som om hele fondet er investert i aksjer. Dette gjelder særlig for norske andelshavere i utenlandske kombinasjonsfond hjemmehørende i land der renteinntekter er skattefrie. Forslaget innebærer at flere av dagens skattemessige tilpasningsmuligheter delvis stoppes.

Nedenfor følger noen særskilte kommentarer til høringsnotatet.

2. Sjablongreglene

Skattedirektoratet stiller seg positiv til de foreslåtte sjablonggrensene i forslaget, og mener dette vil gjøre reglene lettere å anvende. Det påpekes imidlertid at det ikke alltid vil være noen klar sammenheng mellom andelen aksjeinvesteringer og hvor stor andel av fondets inntekter som knytter seg til aksjer. Fondets avkastning fra aksjer vil normalt være mer volatil enn avkastningen på rentepapirer.

Reglene kan medføre at investeringer i underfond som videre er investert i aksjer der aksjeinvesteringen er låst over mange år, kan medføre at store renteinntekter henføres til fritaksmetoden. Dette gjelder typisk i PE-fond.

3. Stiftelse av fond i løpet av inntektsåret

Høringsnotatet og lovforslaget tar ikke klart stilling til hvordan fond som er stiftet i inntektsåret skal behandles skattemessig. Forslaget innebærer etter vår forståelse at aksjefond som sitter med kontanter ved oppstarten, vil regnes for å være fullt investert i andre verdipapirer enn aksjer. Dette får igjen betydning for andelseiernes skjermingsgrunnlag første året og beregning av skattefri gevinst ved realisasjon av andelene.

For nystiftede fond og for kunder i disse fondene bør det vurderes å innføre en særlig regel om at det er fondets aksjeandel ved utgangen av året og ikke inngangen av året (oppstarten) som legges til grunn for fastsettelsen av aksjeandelen.

4. Derivater med aksjer som underliggende objekt

Dagens skatteregler for verdipapirfond likestiller i hovedsak investeringer i aksjer og investeringer i derivater som har aksjer som underliggende objekt. Andelseiere som har investert i aksjefond, som igjen er investert i "aksjederivater", har følgelig vært omfattet av fritaksmetoden.

Departementet har i forbindelse med innføringen av fritaksmetoden i Ot.prp. nr 1 (2004-2005) lagt til grunn at aksjer i skatteloven §10-1 også skal omfatte andre egenkapitalinstrumenter og andeler i aksjefond. Forslaget fra departementet vil medføre at en rekke fond som i dag regnes som aksjefond, vil falle utenfor fritaksmetoden. Det vil også bli forskjellig skattemessig behandling av aksjeselskaper om derivatet eies direkte eller gjennom fond. Dette gjelder for eksempel futures på OBX-indeksen.

5. Opparbeidet skjermingsgrunnlag

Skattedirektoratet forstår forslaget i høringsuttalelsens punkt 5.4.2 slik at skjermingsfradrag opparbeidet før reglene trer i kraft, videreføres på fondsandelene og kan benyttes av andelseieren ved en senere realisasjon. Dette bør vurderes nærmere presisert i lovteksten.

6. Fastsettelse av aksjeandel for aksjefond ervervet før ikrafttredelse

I høringsnotatet punkt 5.7 fremgår det at departementet foreslår å fastsette andel av aksjer og andre verdipapirer på ikrafttredelsestidspunktet. Dette gir tilpasningsmuligheter og fremstår som tilfeldig for andelseiere som ikke er i posisjon til å påvirke porteføljesammensetningen. Forslaget vil særlig slå uheldig ut for andeler i fond som har investert i aksjederivater. Ved fastsettelse av aksjeandelen på ikrafttredelsestidspunktet vil slike aksjederivater ikke lenger regnes med som aksjer, og inntekter og gevinster fra slike aksjederivater vil ikke lenger komme inn under fritaksmetoden. Allerede

opptjente gevinster/verdiøkninger vil dermed bli skattepliktige. Det bør vurderes om alle fond som per i dag anses som aksjefond istedenfor anses å ha 100 prosent aksjer på ikrafttredelsestidspunktet.

7. Risiko for skattemessige tilpasninger

Ved beregningen av forholdet mellom aksjer og andre verdipapirer i fondet, skal det etter utkastet hensyntas andeler i underliggende fond i ett ledd såfremt disse utgjør 25 % eller mer av verdiene i eierfondet. Ytterligere vurderinger av eierfondets investeringer skal ikke gjøres. Selv om forenklingshensyn tilsier en slik løsning, vil Skattedirektoratet bemerke at det fortsatt vil kunne være mulig å oppnå skattefri renteavkastning. Vi tenker da særlig på situasjoner hvor eierfondet eller underliggende fond investerer i utenlandske aksjeselskaper som igjen investerer i renteinstrumenter i jurisdiksjoner der renteinntekter er skattefrie.

Forslaget legger videre opp til at aksjeandelen skal beregnes ut fra forholdet mellom verdien av aksjer og andre verdipapirer ved inntektsårets begynnelse. Fondet kan ved begynnelsen av hvert år ha en høy andel aksjer, mens det underveis i året investeres i relativt korte rentebærende instrumenter. Dette vil særlig kunne gjelde i situasjoner hvor norske investeringsselskap har kontroll over verdipapirfondet.

8. Kommentarer til ordlyden

8.1. Verdipapirfond

Begrepet "verdipapirfond" er ikke definert i forslaget. Det antas at det med "verdipapirfond" menes verdipapirfond som definert i verdipapirfondloven § 2-1 første ledd nr 1. Det antas videre at alternative investeringsfond som definert i AIF-loven § 1-2 førsteledd bokstav a i utgangspunktet ikke er omfattet. Enkelte nasjonale fond som ikke er UCITS-fond kan omfattes av begge regler og antas da omfattet av begrepet "verdipapirfond".

Der skattepliktige til Norge er andelshaver i utenlandske fond, antas det at andeler i utenlandske fond som tilsvarer verdipapirfond etter verdipapirfondloven skal behandles på samme måte som verdipapirfond etter forslaget.

8.2. Andre verdipapirer

I følge forslaget skal "andre verdipapirer" også omfatte kontanter og derivater. Dette følger ikke av ordlyden, og den da kan bli oppfattet snevrere enn hensikten. Det bør så langt som mulig legges opp til en ordlyd som ikke krever oppslag i forarbeidene for å forstå rekkevidden av, et bedre uttrykk kan for eksempel være "andre eiendeler".